

Roll No.....

065-H/A

Total No. of Questions: 29]

[Total No. of Printed Pages: 2

XII
AGRICULTURE (Theory)
(For differently abled students)

Time Allowed: 3 hours

Maximum marks: 70

ਨੋਟ :

- (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ **065-H/A** ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਸਹਿਤ 26 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ । ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰ ਢੁਕਵੇਂ ਹੀ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤਰ ਨਾ ਕੱਟੋ ।
- (v) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਲਗਾ ਦਿਉ ।

ਭਾਗ - I

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

1. ਕਿਹੜਾ ਰੁੱਖ ਸੋਮ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਉਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
(ੳ) ਸਫੈਦਾ (ਅ) ਟਾਹਲੀ (ੲ) ਕਿੱਕਰ (ਸ) ਨਿੰਮ 2
2. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਨਸਲ ਦੀ ਗਾਂ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ?
(ੳ) ਸਾਹੀਵਾਲ (ਅ) ਮੁਰੂ (ੲ) ਨੀਲੀ ਰਾਵੀ (ਸ) ਸੂਰਤੀ 2
3. ਮੀਟ ਅਤੇ ਆਂਡੇ ਕਿਹੜੇ ਧੰਦੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?
(ੳ) ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ (ਅ) ਖਰਗੋਸ਼ ਪਾਲਣ (ੲ) ਸੂਰ ਪਾਲਣ (ਸ) ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਪਾਲਣ 2
4. ਅਨੁਵੰਸ਼ਿਕੀ ਦਾ ਜਨਮਦਾਤਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
(ੳ) ਗ੍ਰੇਗਰ ਜੌਹਨ ਮੈਂਡਲ (ਅ) ਚਾਰਲਿਸ ਡਾਰਵਿਨ (ੲ) ਨਿਊਟਨ (ਸ) ਆਈਨਸਟੀਨ 2
5. ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
(ੳ) ਨੀਲੀ ਵੇਲੂ (ਅ) ਹਾਥੀ (ੲ) ਉਠ (ਸ) ਮੱਝ 2
6. ਇਓਹਿਪਿਸ ਕਿਸ ਜੰਤੂ ਦਾ ਪੂਰਵਜ ਸੀ ?
(ੳ) ਘੋੜਾ (ਅ) ਮਨੁੱਖ (ੲ) ਇੱਲ (ਸ) ਸੂਰ 2

ਭਾਗ - II

ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

7. ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਚੂਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । (ਚਿੱਟਾ / ਕਾਲਾ) 2
8. ਯੂਰੀਆ ਖਾਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਾਈਟਰੋਜਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । (46 / 64) 2
9. ਮੱਝ ਦਾ ਗਰਭ ਕਾਲ ਦਿਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । (310 / 210) 2
10. ਦੇ ਟਹਿਣੀਆਂ ਦੇ ਤਣੇ ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । (ਨਿੰਬੂ / ਅੰਬ) 2
11. ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । (ਨਿਰਜੀਵਾਂ / ਸਜੀਵਾਂ) 2

ਭਾਗ - IV

ਕਾਲਮ 1 ਦਾ ਕਾਲਮ 2 ਨਾਲ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਕਾਲਮ 1	ਕਾਲਮ 2	
17. ਬਿਜਲੀ ਸੰਚਾਲਕਤਾ ਦੀ ਇਕਾਈ	(i) ਉਠ	2
18. ਗਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਨਸਲਾਂ	(ii) ਮਿਲੀ ਮਹੋ	2
19. ਮਾਸ ਲਈ ਪਾਲੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਰਗੀਆਂ	(iii) ਸਾਹੀਵਾਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ	2
20. ਵਾਸ਼ਪ ਉਤਸਰਜਨ ਮਾਪਣ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ	(iv) ਬਰਾਇਲਰਜ਼	2
21. ਮਾਰੂਥਲ ਦਾ ਜਹਾਜ਼	(v) ਪੋਟੋਮੀਟਰ	2

ਭਾਗ - V

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

22. ਭੂਮੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ? 3
- ਜਾਂ
- ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 3
23. ਸੰਤਾਨ ਉਤਪਤੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 3
- ਜਾਂ
- ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੁੰਝਾਂ ਕੱਟਣ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 3
24. ਮੈਂਡਲ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ । 3
- ਜਾਂ
- ਤਣੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਲਿਖੋ । 3
25. ਸਜੀਵਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ? 3
- ਜਾਂ
- ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ੀ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 3

ਭਾਗ - VI

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 30-40 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

26. ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਓ : 4
- (ੳ) ਜ਼ਮੀਨ (ਅ) ਦੋ ਉੱਨਤ ਕਿਸਮਾਂ (ੲ) ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਸ) ਬੀਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
- ਜਾਂ
- ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਮੱਲ੍ਹੜ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 4
27. ਗਲ ਘੋਟੂ ਰੋਗ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਲਿਖੋ । 4
- ਜਾਂ
- ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਮੁਰਗੀ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ? 4
28. ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰ-ਪਰਾਗਣ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ । 4
- ਜਾਂ
- ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 4

Roll No.....

065-H/B

Total No. of Questions: 29]

[Total No. of Printed Pages: 2

XII
AGRICULTURE (Theory)
(For differently abled students)

Time Allowed: 3 hours

Maximum marks: 70

ਨੋਟ :

- (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ **065-H/B** ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਸਹਿਤ 26 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ । ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰ ਢੁਕਵੇਂ ਹੀ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤਰ ਨਾ ਕੱਟੋ ।
- (v) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਲਗਾ ਦਿਉ ।

ਭਾਗ - I

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

1. ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਲੇ-ਸੜ੍ਹੇ ਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?
(ੳ) ਮੱਲ੍ਹੜ (ਅ) ਜਿਪਸਮ (ੲ) ਚੂਨਾ (ਸ) ਯੂਰੀਆ 2
2. 400 ਕਿਲੋ ਭਾਰੀ ਮੱਝ / ਗਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿੰਨੇ ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
(ੳ) 35 ਕਿਲੋ (ਅ) 3.5 ਕਿਲੋ (ੲ) 3 ਕਿਲੋ (ਸ) 5 ਕਿਲੋ 2
3. ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀ ਲੜਾਕੀ ਨਸਲ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ?
(ੳ) ਅਸੀਲ (ਅ) ਚਟਗਾਂਵ (ੲ) ਘਾਘੂਸ (ਸ) ਸਤਲੁਜ ਲੇਅਰ 2
4. ਮੈਂਡਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਕਿਹੜੇ ਪੌਦਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ?
(ੳ) ਮਟਰ (ਅ) ਮੂੰਗਫਲੀ (ੲ) ਮਸਰ (ਸ) ਮੱਕੀ 2
5. ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਸਜੀਵ ਅਤੇ ਨਿਰਜੀਵ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?
(ੳ) ਵਿਸ਼ਾਣੂ (ਅ) ਜੀਵਾਣੂ (ੲ) ਮਨੁੱਖ (ਸ) ਗਾਂ 2
6. ਬਣਧਾਰੀ ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਖਾਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
(ੳ) ਚਾਰ (ਅ) ਇੱਕ (ੲ) ਪੰਜ (ਸ) ਦੋ 2

ਭਾਗ - II

ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

7. ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਗੋਡੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । (ਚੀਕਣੀ / ਰੇਤਲੀ) 2
8. ਮਿਊਰੇਟ ਆਫ ਪੋਟਾਸ਼ ਖਾਦ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । (ਪੋਟਾਸ਼ / ਫਾਸਫੋਰਸ) 2
9. ਗਲ ਘੋਟੂ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ । (ਮੱਝਾਂ / ਮੁਰਗੀਆਂ) 2
10. ਜਾਮਨ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । (ਨੋਕਦਾਰ / ਗੁੱਛੇਦਾਰ) 2
11. ਹੋਮੋ ਸੇਪੀਐਂਸ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾਂ ਹੈ । (ਮਨੁੱਖ / ਸ਼ੇਰ) 2

ਭਾਗ - IV

ਕਾਲਮ 1 ਦਾ ਕਾਲਮ 2 ਨਾਲ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਕਾਲਮ 1	ਕਾਲਮ 2	
17. ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਲਘੂ ਖੁਰਾਕੀ ਤੱਤ	(i) ਕੁੱਤਾ	2
18. ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਗਰਭ ਕਾਲ	(ii) ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਕ	2
19. ਬਰੂਡਰ	(iii) 150 ਦਿਨ	2
20. ਗੁੱਛੇਦਾਰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ	(iv) ਚੂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਯੰਤਰ	2
21. ਘਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੰਤੂ	(v) ਕਣਕ, ਮੱਕੀ, ਘਾਹ, ਗੰਨਾ	2

ਭਾਗ - V

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

22. ਕਿਹੜੇ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਫਸਲ ਦੀ ਵੱਧ ਪੈਦਾਵਾਰ (ਉਪਜ) ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ? 3
ਜਾਂ
ਵਾਸਫੈਟਿਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 3
23. ਮੁਰੂ ਨਸਲ ਦੀ ਮੱਝ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ । 3
ਜਾਂ
ਮੁਰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? 3
24. ਮੈਂਡਲ ਨੇ ਅਨੁਵੰਸ਼ਿਕੀ ਦੀ ਕਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ? 3
ਜਾਂ
ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 3
25. ਸਜੀਵ ਅਤੇ ਨਿਰਜੀਵ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਂਝੇ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ । 3
ਜਾਂ
ਲੈਮਾਰਕ ਦੇ ਮਤ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ । 3

ਭਾਗ - VI

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 30-40 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

26. ਸੂਰਜਮੁੱਖੀ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਓ : 4
(ੳ) ਜ਼ਮੀਨ (ਅ) ਦੇ ਉੱਨਤ ਕਿਸਮਾਂ (ੲ) ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਸ) ਬੀਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
ਜਾਂ
ਖਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਉਪਾਅ ਲਿਖੋ । 4
27. ਗਲ ਘੋਟੂ ਰੋਗ ਨਾਲ ਪੀੜਿਤ ਮੱਝ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਲਿਖੋ । 4
ਜਾਂ
ਮੁਰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ । 4
28. ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰ-ਪਰਾਗਣ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 4
ਜਾਂ
ਉਤਵੈਦਨ (ਵਾਸ਼ਪ ਉਤਸਰਜਨ) ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 4

Roll No.....

065-H/C

Total No. of Questions: 29]

[Total No. of Printed Pages: 2

XII
AGRICULTURE (Theory)
(For differently abled students)

Time Allowed: 3 hours

Maximum marks: 70

ਨੋਟ :

- (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ **065-H/C** ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਸਹਿਤ 26 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ । ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰ ਢੁਕਵੇਂ ਹੀ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤਰ ਨਾ ਕੱਟੋ ।
- (v) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਲਗਾ ਦਿਉ ।

ਭਾਗ - I

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

1. ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
(ੳ) ਲਾਲ (ਅ) ਚਿੱਟਾ (ੲ) ਪੀਲਾ (ਸ) ਕਾਲਾ 2
2. ਸੂਣ ਵਾਲੀ ਲਵੇਰੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁੱਧੋਂ ਹਟਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?
(ੳ) 60 (ਅ) 6 (ੲ) 16 (ਸ) 26 2
3. ਰੋਡ ਆਈਲੈਂਡ ਰੋਡ ਨਸਲ ਦੀ ਮੁਗਰੀ ਕਿਹੜੇ ਰੰਗ ਦੇ ਆਂਡੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ?
(ੳ) ਲਾਲ (ਅ) ਚਿੱਟੇ (ੲ) ਕਾਲੇ (ਸ) ਨੀਲੇ 2
4. ਕਿਹੜੇ ਪੌਦੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
(ੳ) ਮਟਰ (ਅ) ਗੰਨਾ (ੲ) ਟਾਹਲੀ (ਸ) ਬੋਹੜ 2
5. ਡਾਰਵਿਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿਸ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ?
(ੳ) ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ (ਅ) ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ (ੲ) ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ (ਸ) ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ 2
6. ਲਾਰ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?
(ੳ) ਮੂੰਹ (ਅ) ਪੈਰ (ੲ) ਕੰਨ (ਸ) ਹੱਥ 2

ਭਾਗ - II

ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

7. ਵਧੇਰੇ ਵਰਖਾ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । (ਤੇਜ਼ਾਬੀ / ਖਾਰੀ) 2
8. ਰਾਈਜ਼ੋਬੀਅਮ ਜੀਵਾਣੂ ਫਲੀਦਾਰ ਫ਼ਸਲਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । (ਲਾਭਦਾਇਕ / ਹਾਨੀਕਾਰਕ) 2
9. ਗਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਬਿੰਧਿਆਈ (ਫੈਟ) ਮੱਝ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । (ਘੱਟ / ਵੱਧ) 2
10. ਪੱਥਰਚੱਟ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੌਦਾ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । (ਪੱਤੇ / ਬੀਜ) 2
11. ਸੈੱਲ ਕੇਵਲ ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਤਿੱਲੀ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । (ਪ੍ਰਾਣੀ / ਪੌਦਾ) 2

ਭਾਗ - IV

ਕਾਲਮ 1 ਦਾ ਕਾਲਮ 2 ਨਾਲ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਕਾਲਮ 1	ਕਾਲਮ 2	
17. ਚੀਕਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਣ ਦਾ ਅਕਾਰ	(i) ਤਣਾ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ	2
18. ਮੁਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਕਲਿਆਣੀ	(ii) ਬਹੁਤ ਬਾਰੀਕ	2
19. ਡੀਬੀਕਿੰਗ	(iii) ਮੱਝਾਂ ਦੀਆਂ ਨਸਲਾਂ	2
20. ਗੁੱਛੇਦਾਰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ	(iv) ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੁੰਝਾਂ ਕੱਟਣਾ	2
21. ਨਿੰਬੂ ਤੇ ਸੰਗਤਰਾ	(v) ਕਣਕ, ਮੱਕੀ, ਘਾਹ, ਗੰਨਾ	2

ਭਾਗ - V

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

22. ਮੱਲ੍ਹੜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ? 3
- ਜਾਂ
- ਡੀ. ਏ. ਪੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਗਲ ਸੁਪਰ ਫਾਸਫੇਟ ਖਾਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ? 3
23. ਲਾਲ ਸਿੰਧੀ ਗਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ । 3
- ਜਾਂ
- ਮੁਰਗੀਆਂ ਦੇ ਮਾਸ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ? 3
24. ਵਿਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵ ਲਿਖੋ । 3
- ਜਾਂ
- ਜੜ੍ਹ ਅਤੇ ਤਣੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ । 3
25. ਸਜੀਵ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ । 3
- ਜਾਂ
- ਜੀਵ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 3

ਭਾਗ - VI

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 30-40 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:

26. ਬਰਸੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਉ : 4
- (ੳ) ਜ਼ਮੀਨ (ਅ) ਦੋ ਉੱਨਤ ਕਿਸਮਾਂ (ੲ) ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਸ) ਬੀਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
- ਜਾਂ
- ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸੋਮ ਆਉਣ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ । 4
27. ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਗੋਹੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ? 4
- ਜਾਂ
- ਮੁਰਗੀਆਂ ਪਾਲਣ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 4
28. ਬੀਜ ਦੇ ਉੱਗਣ ਲਈ ਗਰਮੀ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ? 4
- ਜਾਂ
- ਵਾਸ਼ਪ ਉਤਸਰਜਨ ਕਿਰਿਆ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ? 4